CURTEA DE APEL BĂLȚI

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central (jud. Alexandru Roșca)
Dosarul nr.25r-134/2023 (2-23087983-03-25r-04122023)

D E C I Z I E

05 martie 2024 mun. Bălți

Colegiul Civil și de contencios administrativ
al Curții de Apel Bălți

În componența:
Președintele completului, judecător Adriana Garbuz
Judecătorii Iulia Grosu
Andrian Ciobanu

examinînd, fără citarea părților, recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat împotriva încheierii Judecătoriei Bălți, sediul central din 06 noiembrie 2023, adoptate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Serviciul Fiscal de Stat către Țurcanu Corneliu, intervenient accesoriu Executorul Judecătoresc Romah Oleg cu privire la contestarea încheierii executorului judecătoresc privind refuzul de a intenta procedura de executare,-

a constatat:

Serviciul Fiscal de Stat a înaintat în instanța de judecată cerere către Țurcanu Corneliu, intervenient accesoriu Executorul Judecătoresc Romah Oleg cu privire la contestarea încheierii executorului judecătoresc privind refuzul de a intenta procedura de executare.

În motivarea acțiunii a invocat că, la data de 12.06.2023, a recepționat încheierea executorului judecătoresc Romah Oleg privind refuzul de a intenta procedura de executare nr. 091s-870/2023 din 24.05.2023, în baza documentului executoriu emis de Serviciul Fiscal de Stat în privința debitorului Țurcanu Corneliu, care vizează încasarea restanței față de Bugetul public național în sumă totală de 17 811 897,72 lei. Drept ternei de refuz de intentare a procedurii de executare, executorul judecătoresc invocă faptul că, documentul executoriu emis de Serviciul Fiscal de Stat Hotărîrea seria AH nr. 0051341 din 02.02.2023 nu este de competența sa.

Ține să reitereze Serviciul Fiscal de Stat că, a remis spre executare executorului judecătoresc Romah Oleg, Hotărîrea seria AH nr. 0051341 din 02.02.2023 privind

executarea silită a obligaţiei fiscale a contribuabilului, cu valoare de document executoriu în temeiul art.196 alin.5) din Codul fiscal. Prin Hotărîrea seria AH nr. 0051341 din 02.02.2023 s-a hotărît:

- a executa silit obligaţia fiscală a contribuabilului Ţurcanu Corneliu în mărime totală de 17 811 897,72 lei;

- asigurarea aplicării măsurilor de asigurare silită, reglementate de Codul fiscal, se pune în sarcina Direcţiei Generale Recuperare Creanţe;

- încasarea silită a restanţelor menţionate în prezenta Hotărîre, conform Codului de executare, se efectuează de către executorul judecătoresc competent;

- prezenta Hotărîre intră în vigoare din data semnării şi se execută imediat, inclusiv prin intermediul executorilor judecătoreşti, în conformitate cu prevederile Codului de executare, după caz.

Creditorul remarcă faptul că, documentul executoriu a fost prezentat corect spre executare silită executorului judecătoresc conform competenţei teritoriale a acestuia, în acest sens creditorul (statul) în persoana Seviciului Fiscal de Stat a respectat prevederile art. 30 din Codul de executare, prin urmare refuzul de primire spre executare, emis de către executorul judecătoresc este neîntemeiat şi contravine principiilor de drept, or, conform art. 26 alin.3) din Legea nr.113 din 17.06.2010 privind executoriu judecătoreşti, executorul judecătoresc nu poate refuza primirea documentelor executoriu date prin lege în competenţa sa teritorială, stabilită de camera teritorială a executorilor judecătoreşti, decât în condiţiile stabilite de lege.

Serviciul Fiscal de Stat consideră că, executorul judecătoresc eronat a interpretat Hotărîrea seria AH nr. 0051341 din 02.02.2023 privind executarea silită a obligaţiei fiscale, or, la caz, observă că prin Hotărîrea Serviciului Fiscal de Stat privind executarea silită a obligaţiei fiscale a contribuabilului expres este menţionat că „încasarea silită a restanţelor menţionate în prezenta Hotărîre, conform Codului de executare, se efectuează de către executorul judecătoresc competent".

Concomitent, ţine să menţioneze asupra faptului că, conform pct. 1 vizat în Hotărîrea seria AH nr. 0051341 din 02.02.2023 urmează a fi executată silit obligaţia fiscală a contribuabilului Ţurcanu Corneliu în mărime totală de 17 811 897,72 lei, or, art.10 alin.1) din Codul de executare expres menţionează „executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-şi îndeplineşte benevol obligaţiile, „conchide că noţiunea „a executa silit" prezumă încasarea silită, din contul contribuabilului Ţurcanu Corneliu în mărime totală de 17 811 897,72 lei, astfel Hotărîrea seria AH nr. 0051341 din 02.02.2023 cuprinde formulări caracteristice pentru un act privind încasarea sumelor. În asemenea situaţie, refuzul executorului judecătoresc privind executarea silită a documentului executoriu generează încălcarea principiilor de drept, a scopului şi sarcinii de bază a procedurii de executare, or, potrivit art. 1 din Codul de executare, procedura de executare are sarcina de a contribui la realizarea

drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare, în modul stabilit de lege.

Prin urmare, reiterează Serviciul Fiscal de Stat, că conform împuternicirilor atribuite de Codul fiscal, au fost întreprinse şi epuizate toate măsurile de asigurare şi executare silită a executării Hotărîrii seria AH nr. 0051341 din 02.02.2023. În acest sens, măsurile ulterioare de executare silită care urmează a fi întreprinse de Executorul judecătoresc în conformitate cu Codul de executate, în scopul executării documentului executoriu Hotărîrea seria AH nr. 0051341 din 02.02.2023 sunt mai vaste şi eficiente de a exceda competenţa Serviciului Fiscal de Stat în materie de executare silită, în condiţia în care măsurile de executare întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat nu s-au soldat cu stingerea restanţei.

Reieşind din considerentele menţionate supra, remiterea în conformitate cu prevederile art. 11 lit. p) din Codul de executare şi art. 196 alin.5) din Codul fiscal, spre executare silită a Hotărîrii seria AH nr. 0051341 din 02.02.2023 privind executarea silită a obligaţiei fiscale, va garanta atît buna derulare a administrării fiscale, cît şi conlucrarea eficientă între autorităţile publice cu scopul de a asigura interesele financiare ale statului.

Totodată, menţionează creditorul că, este vădit faptul că posibilităţile de executare silită a documentelor atribuite prin lege executorului judecătoresc sunt mai largi, avînd inclusiv competenţa de urmărire şi a salariului, pensiei şi a altor venituri ale debitorului, darea în căutare a mijloacelor de transport, aplicarea interdicţiei de a părăsi ţara etc. Acţiuni care nu sunt posibile de aplicat de către reprezentanţii SFS.

În partea ce ţine de documentul executoriu emis, Serviciul Fiscal de Stat menţionează că, prin executare silită se subînţelege orice acţiune, inclusiv încasarea de mijloace financiare, efectuată de către executorul judecătoresc în conformitate cu Codul de executare, pentru buna derulare şi soldarea cu succes a procedurii de executare. Prin Hotărîrea seria seria AH nr. 0051341 din 02.02.2023 se dispune că „încasarea silită a restanţelor menţionate în prezenta Hotărîre, conform Codului de executare, se efectuează de către executorul judecătoresc competent".

Atrage atenţia instanţei că sub noţiunea de „competenţă" prevăzută de art. 61 alin.1) Cod Executare, se subînţelege exclusiv competenţa teritorială, or, în rezultatul examinării excepţiei de neconstituţionalitate a art.61 alin.1) Cod de executare, prin Hotărîrea nr. 22 din 08.10.2019, Curtea Constituţională a statuat, că „lipsa competenţei" poate fi interpretată numai din punct de vedere al competenţei teritoriale, nu şi a competenţei materiale. La fel, Hotărîrea de executare silită a obligaţiei fiscale deţine toate elementele unui act juridic care emană de la autoritatea fiscală. Prin urmare, executorul judecătoresc este obligat să asigure executarea silită, inclusiv să execute documentul executoriu în strictă conformitate cu Codul de executare şi cu alte acte normative relevante.

Reieşind din dispoziţiile legale enunţate supra, raportate la circumstanţele cauzei, consideră nemotivată şi ilegală încheierea executorului judecătoresc privind

refuzul intentării procedurii de executare drept una care încalcă drepturile creditorului.

Consideră creditorul că, executorul judecătoresc a examinat cauza sub aspect restrîns, concluziile fiind formulate contrar normei materiale de drept, prin interpretarea eronată a acesteia în ansamblul şi interconexiunea sa. Or, dispoziţiile Codului fiscal nu exclud posibilitatea aplicării prevederilor Codului de executare de către executoriu judecătoreşti, după epuizarea măsurilor pasibile aplicării în baza legislaţiei fiscale, deoarece obiectul - actul emis de Serviciul Fiscal de Stat (Hotărîrea de executare silită a obligaţiei fiscale) cade sub incidenţa art.11 lit.p) din Codul de executare, iar măsurile de executare silită reglementate de Codul fiscal nu sunt exhaustive, respectiv nu poate fi exclus printr-o interpretare eronată, posibilitatea aplicării legislaţiei fiscale şi, ulterior, celei de executare silită în baza Codului de executare silită, subsecvent, de către executorul judecătoresc. Executorul judecătoresc este unicul exponent al puterii de stat care asigură executarea silită a documentelor executoriu în strictă conformitate cu Codul de executare şi cu alte acte normative.

Prin încheierea Judecătoriei Bălţi, sediul central din 06 noiembrie 2023 s-a respins cererea Serviciului Fiscal de Stat către Ţurcanu Corneliu, intervenient accesoriu Executorul Judecătoresc Romah Oleg cu privire la contestarea încheierii executorului judecătoresc privind refuzul de a intenta procedura de executare.

Nefiind de acord cu soluţia instanţei de fond, la data de 16 noiembrie 2023, Serviciul Fiscal de Stat a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Bălţi, sediul central din 06 noiembrie 2023, solicitînd admiterea recursului, casarea integrală a încheierii, admiterea cererii înaintate de Serviciul Fiscal de Stat împotriva încheierii executorului judecătoresc Romah Oleg nr. 091s-870/2023 din 24.05.2023.

În motivarea recursului a invocat faptul că, prima instanţă la examinarea cauzei în fond nu a dat o apreciere obiectivă tuturor probelor administrate pe dosar, totodată, acordînd prioritate probelor prezentate de executorul judecătoresc, ignorînd probele prezentate de Serviciul Fiscal de Stat, nu a făcut o coroborare dintre circumstanţele de fapt şi cele de drept, care a generat emiterea unei soluţii absolut nefondate.

Consideră faptul că, executorul judecătoresc eronat a interpretat Hotărîrea seria AH nr.0051341 din 02.02.2023, or, observă că prin Hotărîrea Serviciului Fiscal de Stat privind executarea silită a obligaţiei fiscale a contribuabilului expres este menţionat că „încasarea silită a restanţelor menţionate în prezenta Hotărîre, conform Codului de executare, se efectuează de către executorul judecătoresc competent”.

Menţionează că, formularul de Hotărîre cu privire la executarea silită a obligaţiei fiscale a contribuabilului este aprobat prin Ordinul IFPS nr.143 din 13.09.2002 despre aprobarea formularelor de executare silită a obligaţiei fiscale (pct.1 subct.1.1), fiind publicat în Monitorul Oficial nr.176-181 din 30.12.2005 şi

conform căruia în mod expres este stipulat că executarea silită a documentului executoriu conform prevederilor Codului de executare este pusă în sarcina executorului judecătoresc. Prin urmare, executorul judecătoresc este obligat să asigure executarea silită, inclusiv să execute documentul executoriu în strictă conformitate cu Codul de executare şi cu alte acte normative.

Consideră că, posibilităţile de executare silită a documentelor executorii atribuite prin lege executorului judecătoresc sunt mai largi, avînd inclusiv competenţa de urmărire şi a salariului, pensiei şi a altor venituri ale debitorului persoană fizică.

Remarcă faptul că, nu poate fi reţinut argumentul instanţei de fond precum că executorul judecătoresc în temei legal a refuzat primirea documentului executoriu înaintat spre executare silită pe motiv că acesta nu este de competenţa sa, în condiţiile în care de către Serviciul Fiscal de Stat au fost respectate şi aplicate toate măsurile de asigurare şi executare silită. Această concluzie a instanţei de fond este una distorsionată, eronată şi irelevantă, or, hotărîrea de executare silită este un act administrativ emis de organul fiscal, prin dispoziţiile căruia cu certitudine se dispune încasarea silită a restanţelor menţionate în Hotărîrea privind executarea silită a obligaţiei fiscale se efectuează de către executorul judecătoresc competent conform Codului de executare. Or, executorul judecătoresc este exponentul puterii de stat, care urmează să manifeste implicare maximă pentru executarea silită a documentelor executorii cu care a fost sesizat.

Serviciul Fiscal de Stat consideră că, executorul judecătoresc neîntemeiat a refuzat primirea spre executare a documentului executoriu, fapt prin care a neglijat atribuţiile în materie de executare cu care a fost investit în condiţiile legii, iar instanţa de fond eronat a calificat actul acestuia de refuz de intentare a procedurii de executare drept unul legal.

Recurentul solicită, admiterea integrală a recursului, casarea integrală a încheierii Judecătoriei Bălţi, sediul central din data de 06 noiembrie 2023, cu admiterea cererii de contestare înaintate de Serviciul Fiscal de Stat, împotriva încheierii executorului judecătoresc Romah Oleg nr.091s-870/2023 din 24.05.2023.

Prin încheierea Curţii de Apel Bălţi din data de 22 ianuarie 2024, s-a acceptat spre examinare cererea de recurs declarată de Serviciul Fiscal de Stat împotriva încheierii Judecătoriei Bălţi, sediul central din 06 noiembrie 2023. S-a intentat procedura de recurs în cauza civilă la contestaţia înaintată de către Serviciul Fiscal de Stat către Ţurcanu Corneliu, intervenient accesoriu Executorul Judecătoresc Romah Oleg cu privire la contestarea încheierii executorului judecătoresc privind refuzul de a intenta procedura de executare.

Verificînd temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu încheierea contestată şi normele legale relevante speţei, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi consideră recursul neîntemeiat din următoarele considerente:

În conformitate cu prevederile art.424 alin.1) Cod de procedură civilă, Curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Conform art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul civil constată că, încheierea contestată a fost emisă la data de 06 noiembrie 2023, copia încheierii fiind expediată recurentului la data de 06 noiembrie 2023.

Recursul a fost declarat la data de 16 noiembrie 2023, prin urmare recursul este declarat în termenul legal prevăzut la prevederile art.425 Cod procedură civilă.

În conformitate cu dispoziţiile art.426 alin.3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Potrivit prevederilor art.427 lit. a) Cod procedură civilă statuiază că, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să menţină încheierea.

Colegiul civil a stabilit cu certitudine faptul că, Serviciul Fiscal de Stat a înregistrat la executare silită Hotărîrea seria AH nr.0051341 din 02 februarie 2023 cu privire la executarea silită a obligaţiei fiscale a contribuabilului Ţurcanu Corneliu, în sumă de 17 811 897,72 lei, la executorul judecătoresc Romah Oleg.

La data de 24 mai 2023 executorul judecătoresc Romah Oleg a emis încheierea nr. 091s-870/2023 prin care a refuzat intentarea procedurii de executare în scopul executării Hotărîrii seria AH nr. 0051341 din 02 februarie 2023, emisă de Serviciul Fiscal de Stat, în care s-a dispus executarea silită a obligaţiei fiscale a contribuabilului Ţurcanu Corneliu în sumă de 17 811 897,72 lei, invocînd faptul că, Hotărîrea seria seria AH nr.0051341 din 02 februarie 2023, emisă de Serviciul Fiscal de Stat, este o hotărîre de stabilire a restanţei emise de organul fiscal şi aceasta nu cade sub incidenţa art.11 Cod de Executare, deci, nu este competenţa executorului judecătoresc.

Potrivit prevederilor art.163 alin.1) Cod de executare, reclamaţiile din cererea privind contestarea actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc sau a acţiunilor/inacţiunii acestuia se înaintează împotriva creditorului sau debitorului. Cererea se judecă în condiţiile Codului de procedură civilă. Executorul judecătoresc atras din oficiu în calitate de intervenient accesoriu este obligat să prezinte instanţei de judecată copia certificată a procedurii de executare şi să dea explicaţii scrise referitoare la actele contestate.

Potrivit prevederilor art.163 alin.3) Cod de executare, actele de executare întocmite de executorul judecătoresc, legale în fond, nu pot fi anulate pe motive formale.

Potrivit prevederilor art.269 alin.4) CPC, încheierile privind procedura de executare se emit unipersonal, fără citarea participanţilor la proces, cu excepţia

cazurilor în care judecătorul apreciază că este necesară prezenţa participanţilor la şedinţa de judecată.

Potrivit prevederilor art.61 alin.1), 2) Cod de executare, executorul judecătoresc poate refuza intentarea procedurii de executare dacă: *a) documentul nu este de competenţa sa;* b) termenul de prezentare a documentului spre executare a expirat; c) documentul nu este întocmit în conformitate cu prevederile art.14 din prezentul cod; d) documentul este înaintat de persoana care nu are împuternicirile respective, stabilite în modul prevăzut de legislaţie; e) termenul de executare benevolă acordat prin lege sau indicat în documentul executoriu nu a expirat; f) documentul a fost executat. Refuzul executorului judecătoresc de a intenta procedura de executare nu este o piedică pentru prezentarea repetată a documentului executoriu spre executare după înlăturarea neajunsurilor.

Potrivit prevederilor art.194 alin.1) lit.b), c), d) Codul fiscal, executarea silită a obligaţiei fiscale se efectuează prin: ridicare de la contribuabil a mijloacelor băneşti în numerar, inclusiv în valută străină; urmărire a bunurilor contribuabilului, cu excepţia celor consemnate la lit. a) şi b); urmărire a datoriilor debitoare ale contribuabililor prin modalităţile prevăzute la lit.a), b) şi c).

Potrivit prevederilor art.194 alin.3) Codul fiscal, în cazul în care, după ce s-au aplicat modalităţile de executare silită, obligaţia fiscală a contribuabilului care desfăşoară activitate de întreprinzător nu a fost stinsă în totalitate, iar aplicarea ulterioară a executării silite este imposibilă, Serviciul Fiscal de Stat are dreptul să iniţieze aplicarea modalităţilor de depăşire a insolvabilităţii în conformitate cu legislaţia. Obligaţia fiscală a persoanei fizice neînregistrate ca subiect al activităţii de întreprinzător se stinge în modul prevăzut de prezentul cod.

Potrivit prevederilor art.195 alin.1) Codul fiscal, executarea silită a obligaţiei fiscale se efectuează de către Serviciul Fiscal de Stat în conformitate cu prevederile legislaţiei în vigoare.

Potrivit prevederilor art.196 alin.1) Codul fiscal, Serviciul Fiscal de Stat este în drept să aplice una sau mai multe modalităţi de executare silită a obligaţiei fiscale. Executarea silită a obligaţiei fiscale în modul prevăzut la art. 194 alin.1) lit.b), c) şi d) se face în temeiul unei hotărârii emise de conducerea Serviciului Fiscal de Stat pe un formular tipizat aprobat de Serviciul Fiscal de Stat, care are valoare de document executoriu.

Raportînd prevederile normelor suscitate la speţa dată, Colegiul Civil şi de contencios administrativ relevă faptul că, instanţa de fond corect a concluzionat prin încheierea din 06 noiembrie 2023 de a respinge contestaţia declarată de către Serviciul Fiscal de Stat privind anularea încheierii executorului judecătoresc, or, executorul judecătoresc întemeiat a reţinut faptul, că Hotărîrea seria AH nr. 0051341 din 02 februarie 2023, emisă de Direcţia Generală Recuperare Creanţe al Serviciului Fiscal de Stat pentru executarea silită a obligaţiei fiscale a contribuabilului Ţurcanu Corneliu nu reprezintă document executoriu în sensul art.11 lit.p) Codul de executare, deoarece conform normei legale, sunt documente

executorii şi se execută conform prevederilor Codului de executare actele emise de către Serviciul Fiscal de Stat privind dispunerea încasării sumelor.

Ţine de menţionat că, prin Hotărîrea seria AH nr.0051341 din 02 februarie 2023, Direcţia Generală Recuperare Creanţe al Serviciului Fiscal de Stat nu a dispus încasarea anumitor sume, dar a decis executarea silită a obligaţiei fiscale a contribuabilului, iar obligaţia fiscală apare în temeiul legii (obligaţia de plată a impozitelor) şi toate operaţiunile de executare silită a obligaţiei fiscale sunt efectuate de funcţionarii fiscali.

Deci, rezultă că competenţa executării silită a obligaţiilor fiscale în baza documentului, hotărîrea cu privire la executarea silită a obligaţiei fiscale, emisă în temeiul art.196 alin.5) Cod Fiscal, este exclusiv a Serviciului Fiscal de Stat şi nu este de competenţa executoriului judecătoresc, or, hotărîrile Serviciului Fiscal de Stat cu privire la executarea silită a obligaţiei fiscale, sunt hotărîri cu valoare de document executoriu, prin care se constată sau se consemnează existenţa unei creanţe fiscale ajunsă la scadenţă supusă executării silită şi nicidecum aceste hotărîri nu sunt acte prin care se dispune încasarea unor sume.

Reieşind din circumstanţele de fapt şi de drept invocate, Colegiul Civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi conchide că, cererea de recurs este neîntemeiată şi urmează a fi respinsă, iar încheierea Judecătoriei Bălţi, sediul central din 06 noiembrie 2023, urmează a fi menţinută.

În contextul celor expuse şi conform art.427 lit.a), 428 CPC, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi,

dispune:

Se respinge cererea de recurs înaintată de Serviciul Fiscal de Stat.

Se menţine încheierea Judecătoriei Bălţi, sediul central din 06 noiembrie 2023, în cadrul cauzei civile la acţiunea înaintată de Serviciul Fiscal de Stat către Ţurcanu Corneliu, intervenient accesoriu Executorul Judecătoresc Romah Oleg cu privire la contestarea încheierii executorului judecătoresc privind refuzul de a intenta procedura de executare.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei, judecător Adriana Garbuz

Judecătorii Iulia Grosu

Andrian Ciobanu